

1. Yürürlükte bulunan Gümrük Tarifesi Kanunu ile bu kanuna bağlı İthalât Umumi Tarifemizi günün icaplarına ve memleketin ihtiyaçlarına uygun bir hale getirebilmek için çalışmalarımız son safhasına gelmiş bulunmaktadır.

Bütün dünyada olduğu gibi biz de Gümrük Vergisini memleketin iktisadi faaliyet ve seyr haeminin icaplarına uygun bir tarzda inkişaf ettirebilmek için sipesifik sistemi bırakarak advalorem yani kıymet esasına göre tahakkuk ettirmeyi prensip olarak ele almış bulunmaktayız. Başkanlığımızda toplanmış ve çalışmalarını hızlandırmış bulunan Bakanlıklararası Komisyon bu esasları kabul etmiştir.

2. Bu prensibe dayanarak tarifelerin gözden geçirilmesine ait çalışmalarımız ise Brüksel'de toplanmakta olan Birleşmiş Milletler Avrupa İktisadi İş Birliği İnceleme Grubu çalışmalarının temel olarak esas tutulması suretiyle ilerlemektedir.

Filhakika, Hükümetimiz de mezkûr grubun çalışmaları neticesinde hazırlanmış bulunan 1950 Brüksel Nomanklâtürünü mukaveleye bağlayan üyo devletlere, 22.VI.1950 tarihinde, protokolü imza etmek suretiyle, iştirâk etmiş bulunmaktadır.

1949 yılında hazırlanmış olan Nomanklâtür tereüme edilerek Hükümetimizce de ilgililerin mütalâasına sunulmuştu. Fakat bir kısım hükümetler tâli pozisyonlar üzerinde serbestiyet tanımayan bu hazırlıkla iktifa etmiyerek yukarıda adı geçen 1950 Protokolüne esas olan Nomanklâtürü hazırlamak ve kabul etmek zarureti duymuşlardır.

Bizim de iltihak ettiğimiz bu Nomanklâtür ve ona muvazi olarak mezkûr Brüksel toplantılarının kıymet tarifi, repertuvar ve tarifelerin izahına ait çalışmaları halen yukarıda arzettiğimiz Bakanlıklararası Komisyonun tereüme yoluyla çalışmalarına mesnet almış bulunmaktayız. Bunların bir taraftan ikmalıyla bir taraftan da kıymet esasına göre memleketimizin sınai ve ticari kalkınması ve malî icaplarına uygun bir tarzda tarifemizi tanzim etmeye başlamış bulunuyoruz.

Bu iki yönden çalışmaları kısa bir zamanda ikmal edip Bakanlar Kurulundan geçirerek Yüksek Heyetinize arzedeceğiz.

Öte yandan da Torkey Gümrük Dünya Bir-

liği çalışmalarına karışarak Birleşmiş Milletler çerçevesi içinde karşılıklı tavizlerle tarife birlik ve anlaşmalarına girmektediriz. Bu suretle de memleketimizin iktisadi ve malî bünyesine uygun ve münasebette bulunduğumuz bütün milletler müşterek bir gümrük tarife birliğine doğru ulaşmakta milletlerarası çalışmalarda bize düşen vazifeyi yapmaktayız.

Normal bütçemizin beşte birine yakın bir kısmını teşkil eden gümrük varidatının malî portesi yanında memleketimizde iktisadi ve sınai kalkınmayı ve zirai gelişmeyi icabettirecek şartları göz önüne almak mecburiyetindeyiz. Eenebi sermayenin memleketimizde bizim gayretlerimize katışması için imkânları gözden ırak tutmamak zorundayız ve nihayet bütün dünya milletlerinin teknik ve nazari çalışmalarından ilham alarak yukarıda arzettiğim zaruretlere de birbirleriyle telif ederek çalışmalarımız ilerlemektedir. Teenni ile yürümek mecburiyetinde olduğumuz bu gayretlerimizin bir kanun tasarrısı halinde ve en kısa bir zamanda Yüksek Heyetinize sevkına çalışacağız.

MECDET ALKİN (Kütahya) — Muhterem arkadaşlarım, Sayın Gümrük ve Tekel Bakanımızı dikkatle, dinledim. Vermiş oldukları izahatı tatminkâr buldum, kendilerine teşekkür ederim.

Aneak, gümrük tarife politikamıza verilecek istikâmet hakkındaki görüş ve temennilerimi Yüksek Huzurunuzda kısaca arz etmeyi de bir vazife telâkki ediyorum. Müsaadenizi her halde suistimal etmemeye gayret edeceğim.

Heyeti Celilenizce malûm olduğu veçhile ilk gümrük tarifemiz Birinci Dünya Harbinin ortalarında 1916 da çok gayrimüsaait şartlar altında tertiplenmişti.

Bu tarife Lozan Muahedesiyle ilga edilen kapitilâsyonlardan sonra 1928 yılında mütehasıslardan mürekkep bir komisyon tarafından taddil olundu. Fakat yapılan taddilât ancak o zamanki iktisadi bünyemize, malî durumumuzun icaplarına göre ayarlanmıştı. Büyük Millet Meclisinde teşkil olunan bir karma komisyonda bu tarife tekrar incelendi.

Tarifenin tasnif şekli komisyoneca kabul edilmekle beraber ihtiva ettiği maddeler himaye politikası bakımından beş kategoriye ayrıldı. Himaye politikasının esası da o zaman henüz doğmakta bulunan millî endüstrimizin randıman